

Poněvadž těžiště našich orgánů vládních i vojenských je ve Vel. Británii, je také zapotřebí, aby také těžiště našich příprav bylo provedeno zde. Jelikož požadavky naše narazily na takovýto odpor u vojenského činitele britského, je žádoucí vyvolati zákrok britských politických rozhodujících osob u britských vojenských centrálních orgánů, aby uznali naše důvody a přislíbili pomoc na těchto podkladech, které jsme předložili gen. Gubbinsovi.³

V případě, že by snad britští vládní činitelé čs. stanovisko neuznali, nezbylo by než v této věci spoléhat výlučně na SSSR. Návrh na pomoc z SSSR jsem předložil pod čj. 33/Taj. 3. odd. 1943, 2. příloha.⁴

Za správnost opisu:

SÚA Praha. D 20-32-36/99—100. Odpis. Strojopisný priepis.

18

1943, september 3. [Londýn.] — Odkaz prezidenta dr. E. Beneša na Slovensko s odpovedami na dotazy slovenských nekomunistických protifašistických skupin a s návrhom, ako uskutočniť prevrat.¹

Odpovídaje na vaše dotazy² sděluji vám toto:

1. Nemohu odtud sám rozhodnouti, jak máte vy na Slovensku odboj organizovat a které osoby jej mají vésti. Když mne žádali z Prahy, abych to určil pro ně také, musil jsem odpovědět takto: „Žádám od vás bezpodmínečně, abyste pracovali všichni společně, svorně a jednotně. Jsou-li u vás skupiny, musí býti společný orgán, v němž by byla vůdčí osoba každé skupiny.“ To platí také pro Slovensko a dle toho se, prosím, zachovejte. Jakékoliv spory musí býti odloženy. My zde stejně postupujeme a i při rozdílnosti názorů pracujeme společně a jednotně. Máme sjednocenou celou naši akci, ve které spolupracují všechny směry společně, i když někteří jednotlivci (jako např. Osuský) stojí stranou. Také komunisté jdou jednotně s námi a pokuste se o totéž doma. Je to důležité.

2. Moje cesta do Ruska bude uskutečněna pravděpodobně během září. Jisto to dosud není, neboť to závisí na dohodě Angličanů a Rusů. Nemějte o to obavy, i když se v německé propagandě budou šířit o tom různé lži. Hájím stanovisko, že nemůžeme jíti jen s Rusy, stejně jako nemůžeme jíti jen s Angličany. Angličané cestu moji zdržují, chtějíce se patrně o řadě věcí ve střední Evropě dohodnout s Rusy dříve nežli bych do Moskvy došel já. Neobávám se toho. Věci ty skončí pro nás dobře.

3. Všechny podrobnosti, jak věci půjdou v době převratu a jak do toho z Londýna zasáhneme, nelze ještě říci. Musím o té věci mluvit také s Moskvou. Jisto však je toto:

a) Při pádu Německa musí hned být odstraněn dnešní režim na Slovensku,

³ Vid' aj dokument čís. 27.

⁴ Vid' dokument čís. 561 z 12. 12. 1944 (odsek „Jednání o pomoc s SSSR“).

¹ Dokument je v záhlaví označený ako „Zpráva na Slovensko“ a pod nadpisom je dátum „3. září 1943“. Pravdepodobne ide o odpis, lebo aj Benešov podpis je napísaný na stroji. Zpráva bola určite odoslaná na Slovensko, ale nevieme, akou cestou.

² Beneš mal zrejme na mysli otázky kladené v odkazoch, ktoré prichádzali do Londýna v lete r. 1943 od príslušníkov nekomunistických odbojových skupin na Slovensku (Flora—Viestová, Pisár—Kapinaj, inž. Országh a ďalší). Tieto zprávy z domova (máj—august 1943) sme mali k dispozícii len sčasti.

i kdyby při tom měli násilně padat lidové revoluci za obět dnešní viníci. Bylo by to ostatně lepší, nežli kdyby musili být později souzeni. V té chvíli okamžitě zase budou fungovat staré zákony republiky a stará ústava a bude existovat tudíž hned automaticky jednota státu. Nějakých zvláštních slavnostních deklarací nebo usnášení kromě toho, že první republika zase funguje, nebude třeba — mezinárodní svět musí vidět, že kontinuita státu tím, co se stalo v r. 1938 a 1939 nebyla přerušena a že uznaná vláda republiky existuje v cizině. Tím mezinárodní uznání nového režimu a celého státu je automaticky také zajištěno. Je to důležité zejména také vzhledem k Maďarsku.

Soudíme, že hned v první den převratu by byl patrně jmenován vládou zemský prezident a zemský vojenský velitel, kteří budou řídit prozatímně události nežli vláda existující v cizině bude na místě a nežli nová vláda v dohodě s lidem v českých zemích a na Slovensku bude ustavena. Vedle toho bude třeba myslet na místní výbory národní, které provedou převraty místní a dají do běhu novou administrativu. V nových prozatímních orgánech ve chvíli převratu nesmí být nikdo z těch, kdo buď zradil nebo je v podezření, nebo kdo se s dnešním režimem zkompromitoval.

b) Rozumí se samo sebou, že okamžitě a automatické provedení jednoty státu a fungování staré konstituce neznamená, že se nemají provést změny. Naopak musí to být velmi jasně řečeno a všeobecně známo, že nová decentralizující konstituce bude připravena a demokraticky mezi Čechy a Slováky smluvena. Bude to také prohlášeno odtud z Londýna. Jinak čím přeměna v nový režim bude automatictější a přirozenější, tím pro celý stát a jeho okamžitou pevnou mezinárodní situaci, zejména co se týče Maďarů, bude lepší.

Toto jsou jen hlavní principy, až věci pokročí a až uvidíme také, jak se na věci dívají v Rusku, sdělíme vám více a dáme další podrobnosti.

4. Na dotaz váš o tzv. paritě nebo rovnosti nebo proporcionalitě mezi Čechy a Slováky odpovíme vám později. Jsou to otázky v celku složité a je třeba mítí napřed všestranně vše uváženo.

5. Dopis Lichnerův byl poslán přes Madrid, nemohl však poslu býti dodán včas a tak patrně na Slovensko nemohl býti vůbec doručen.

6. Věci naše jdou dobře. Vojensky to pokračuje rychle a bude třeba kol vánoc být na vše připraveno. Ať se u vás dle toho pracuje. Čekal bych pád Německa v době od vánoc do konce dubna.

Pozdravuje všechny srdečně jménem všech zde.

Váš dr. *Edvard Beneš*.